

CUPRINS

CAPITOLUL I

CARACTERIZAREA DREPTULUI INTERNAȚIONAL UMANITAR ȘI A DOMENIULUI RELAȚIILOR INTERNAȚIONALE CĂRUIA I SE APLICĂ.....	11
<i>Secțiunea 1. Noțiunea de „drept internațional umanitar”</i>	11
1.1. Noțiunea de „drept internațional umanitar”	11
1.2. Distincția dintre <i>jus ad bellum</i> (dreptul la război) și <i>jus in bello</i> (dreptul în război)	12
1.3. Participanții la relațiile de drept internațional umanitar	12
<i>Secțiunea 2. Scurt istoric al regulilor de drept internațional umanitar</i>	13
<i>Secțiunea 3. Obiectul dreptului internațional umanitar. Noțiunile de conflict armat intern și internațional. Exemple. Încetarea ostilităților. Armistițiu, capitulare și încheierea păcii. Neutralitate</i>	18
3.1. Scopul dreptului internațional umanitar	18
3.2. Conflictul armat internațional	19
3.3. Conflictul armat intern	20
3.3.1. Conflictul armat destructurat sau de identitate – Ruanda 1994	22
3.4. Conflictul armat internaționalizat.....	22
3.4.1. Conflictul armat din Ucraina	24
3.4.2. Războiul din Siria	27
3.5. Războiul împotriva terorii	27
3.6. Definiția conflictului armat, coordonatele geografice și temporale ale calificării unei situații drept conflict armat	29
3.7. Încetarea ostilităților: capitularea, armistițiul, <i>debellatio</i> și încheierea tratatelor de pace	29
3.8. State neutre.....	30
<i>Secțiunea 4. Izvoare de drept internațional umanitar: convenții, drept cutumiar și principii de drept internațional umanitar</i>	31
4.1. Cutuma	31
4.2. Tratatul	32
4.3. Principiile de drept internațional umanitar	32
<i>Secțiunea 5. Raportul dintre dreptul internațional umanitar și dreptul internațional public. Raportul cu alte ramuri de drept</i>	34
5.1. Raportul dintre dreptul internațional umanitar și dreptul internațional public.....	34
5.2. Raportul dintre dreptul internațional umanitar și drepturile fundamentale ale omului	34
5.3. Raportul dintre dreptul internațional umanitar și dreptul refugiaților	39
<i>A. Extrase din hotărâri judecătorești internaționale</i>	41
<i>B. Teme de reflecție</i>	64
<i>C. Bibliografie selectivă</i>	66

CAPITOLUL II

SPECIFICUL IMPLEMENTĂRII DREPTULUI INTERNAȚIONAL

UMANITAR.....67

Secțiunea 1. Metode de implementare.....67

1.1. Aplicarea dreptului internațional umanitar în timp de pace.....68

1.1.1. Comisia Națională de Drept Internațional Umanitar.....69

1.2. Aplicarea dreptului internațional umanitar în timp de conflict armat.....70

Secțiunea 2. Persoanele protejate de dreptul internațional umanitar. Încălcările dreptului internațional umanitar. Cine răspunde?.....71

2.1. Categoriile de persoane protejate de dreptul internațional umanitar.....71

2.2. Încălcările dreptului internațional umanitar – tipuri de răspundere.....71

Secțiunea 3. Mijloace de implementare a dreptului internațional umanitar specifice acestei ramuri de drept.....72

3.1. Mecanismul Puterilor Protectoare.....72

3.2. Comisiile de anchetă.....73

3.2.1. Comisia Internațională de Stabilire a Faptelor.....74

3.3. Comitetul Internațional al Crucii Roșii (CICR). Rolul Societăților Naționale de Cruce Roșie și al organizațiilor neguvernamentale.....75

3.3.1. Comitetul Internațional al Crucii Roșii (CICR).....75

3.3.2. Societățile Naționale de Cruce Roșie.....76

3.3.3. Federația Internațională a Societăților Naționale de Cruce Roșie și Semiluna Roșie.....77

3.3.4. Organizațiile neguvernamentale.....77

3.4. Angajarea răspunderii penale pentru încălcări ale dreptului internațional umanitar.....77

3.5. Comisiile de Adevăr și Reconciliere.....80

A. Extrase din doctrină și instrumente internaționale.....81

B. Teme de reflecție.....89

C. Bibliografie selectivă.....89

CAPITOLUL III

STATUTUL JURIDIC AL PARTICIPANȚILOR LA CONFLICTELE ARMATE.

COMBATANȚII, PRIZONIERII DE RĂZBOI ȘI PERSOANELE DEȚINUTE

PENTRU MOTIVE DE CONFLICT ARMAT.....90

Secțiunea 1. Importanța delimitării combatanților de populația civilă, principiul distincției – principiu fundamental de drept internațional umanitar.....90*Secțiunea 2. Definiția combatanților. Categori de combatanți. Populația levee en masse*.....91

2.1. Combatanții – categorie existentă în cadrul conflictelor armate internaționale.....91

2.2. Categori de combatanți.....92

2.3. Consecința principală a statutului de combatant.....93

Secțiunea 3. Evoluția statutului juridic al prizonierilor de război.....93

<i>Secțiunea 4. Definiția prizonierilor de război</i>	96
4.1. Dreptul la statutul de prizonieri de război	96
4.2. Pierderea dreptului de fi considerat prizonier de război	96
4.3. Determinarea statutului de prizonier de război	97
4.4. Persoane care nu beneficiază de statutul de prizonier de război în cadrul conflictelor armate internaționale	97
<i>Secțiunea 5. Captivitatea</i>	98
<i>Secțiunea 6. Drepturile și obligațiile prizonierilor de război în timpul captivității</i>	98
<i>Secțiunea 7. Sistemul gravelor încălcări ale Convenției de la Geneva III</i>	99
<i>Secțiunea 8. Combatanții nelegali</i>	100
8.1. Terminologie	100
8.2. Spionii	101
8.3. Mercenarii	101
8.3.1. Mercenarismul	101
8.3.2. Companiile militare private	103
8.3.3. Luptătorii străini	106
8.4. Teroriștii	108
<i>Secțiunea 9. Persoanele care participă la luptă în cadrul conflictelor neinternaționale sau interne</i>	111
<i>Secțiunea 10. Membrii forțelor militare internaționale</i>	113
A. Extrase din hotărâri judecătorești	114
B. Teme de reflecție	126
C. Bibliografie selectivă	126
 CAPITOLUL IV	
MIJLOACE ȘI METODE DE PURTARE A CONFLICTELOR ARMATE	128
<i>Secțiunea 1. Principii de drept internațional umanitar cu aplicare în limitarea și interzicerea mijloacelor și metodelor de purtare a războiului</i>	128
<i>Secțiunea 2. Mijloace de luptă reglementate de dreptul internațional umanitar</i>	128
2.1. Reglementarea mijloacelor de luptă. Criterii de reglementare	128
2.2. Armele de distrugere în masă	130
2.2.1. Armele chimice	130
2.2.2. Armele biologice sau bacteriologice	131
2.2.3. Armele nucleare	132
2.3. Armele convenționale	136
2.4. Armele neletale	137
<i>Secțiunea 3. Metodele de luptă reglementate de dreptul internațional umanitar</i>	139
3.1. Perfidia	139
3.2. Războiul psihologic	139
3.3. Represaliile	140
3.4. Alte metode de luptă interzise de dreptul internațional umanitar	140
<i>Secțiunea 4. Noi mijloace și metode de purtare a războiului</i>	140
4.1. Războiul cibernetic	141

4.2. Drone, roboți armați și arme complet autonome	142
<i>A. Extrase din hotărâri judecătorești internaționale</i>	143
<i>B. Teme de reflecție</i>	163
<i>C. Bibliografie selectivă</i>	163
CAPITOLUL V	
STATUTUL PERSOANELOR CARE NU IAU SAU NU MAI IAU PARTE LA	
CONFLICTUL ARMAT; PROTECȚII SPECIALE ÎN DREPTUL	
INTERNAȚIONAL UMANITAR	
<i>Secțiunea 1. Populația civilă</i>	164
1.1. Evoluția statutului juridic al populației civile	164
1.2. Definiția populației civile	165
1.2.1. Conflictele armate internaționale	165
1.2.2. Conflictele armate neinternaționale	166
1.3. Reguli generale aplicabile	166
1.3.1. Protecția generală a populației civile și a persoanelor civile contra	
pericolelor rezultând din operațiunile militare	166
1.3.2. Protecția populației civile în timpul ocupației militare	167
1.3.2.1. Ocupația militară	167
1.3.2.2. Obligații și drepturi ale puterii ocupante pe teritoriul aflat sub	
ocupație	168
1.4. Reguli speciale de protecție a unor civili	170
1.4.1. Copiii în conflictele armate	170
1.4.2. Femeile în conflictele armate	173
1.4.3. Jurnaliștii în conflictele armate	174
1.5. Răspunderea de a proteja	174
1.5.1. Conceptul de intervenție umanitară. Există un drept de intervenție	
umanitar?	174
1.5.2. Răspunderea de a proteja	177
<i>Secțiunea 2. Alte persoane protejate de dreptul internațional umanitar, răniții,</i>	
<i>bolnavii și naufragiații, personalul medical</i>	178
2.1. Evoluția statutului juridic al acestor categorii	178
2.2. Conținutul protecției	178
<i>Secțiunea 3. Proprietatea culturală protejată de dreptul internațional umanitar</i>	179
<i>Secțiunea 4. Mediul înconjurător protejată de dreptul internațional umanitar</i>	179
<i>A. Extrase din documente internaționale</i>	180
<i>B. Teme de reflecție</i>	210
CAPITOLUL VI	
JURISDICȚIA INTERNAȚIONALĂ PENALĂ	
<i>Secțiunea 1. Istoric</i>	211
<i>Secțiunea 2. Instanțe internaționale penale</i>	212

2.1. Tribunalul Militar Internațional de la Nürnberg și Tribunalul Militar Internațional pentru Estul Îndepărtat de la Tokyo.....	212
2.2. Tribunalul Internațional pentru fosta Iugoslavie.....	214
2.3. Tribunalul Internațional pentru Ruanda.....	215
2.4. Curtea Penală Internațională.....	215
2.5. Tribunalele internaționalizate sau hibride.....	216
2.5.1. Curtea Specială pentru Sierra Leone.....	218
<i>Secțiunea 3. Crimele internaționale ce fac obiectul jurisdicției internaționale penale</i>	218
3.1. Conținutul juridic al crimelor internaționale care intră sub incidența jurisdicției internaționale penale.....	218
3.2. Crima de agresiune.....	219
3.3. Genocidul.....	220
3.3.1. Latura penală specifică genocidului.....	221
3.3.2. Latura internațională specifică genocidului.....	223
3.4. Crimele împotriva umanității.....	223
3.4.1. Latura penală specifică crimelor împotriva umanității.....	225
3.4.2. Latura internațională specifică crimelor împotriva umanității.....	227
3.4.3. Legătura comportamentului incriminat cu un conflict armat.....	227
3.4.4. Cerința existenței motivelor discriminatorii în calificarea faptelor ce reprezintă crime împotriva umanității.....	228
3.5. Crimele de război.....	228
3.5.1. Elemente comune tuturor crimelor de război prevăzute de art. 8 din Statutul de la Roma și de art. 8 din Elementele crimelor.....	229
3.5.2. Clasificarea crimelor de război.....	230
3.5.3. Elemente comune crimelor de război comise în conflictele armate internaționale conform Elementelor crimelor.....	230
3.5.4. Elemente comune crimelor de război comise în conflictele armate non internaționale sau interne.....	231
<i>Secțiunea 4. Curtea Penală Internațională</i>	232
4.1. Curtea Penală Internațională – o organizație internațională <i>sui generis</i>	232
4.2. Caracterizarea jurisdicției Curții Penale Internaționale (CPI).....	234
4.3. Regimul de cooperare internațională creat prin Statutul de la Roma.....	237
TEME DE REFLECȚIE.....	237
BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ.....	237
STUDII DE CAZ.....	240
METODOLOGIE DE ABORDARE A STUDIILOR DE CAZ.....	256
ANEXE.....	257
– Convenția pentru îmbunătățirea sorții răniților și bolnavilor din forțele armate în campanie.....	259

– Convenția pentru îmbunătățirea sorții răniților, bolnavilor și naufragaților forțelor armate maritime	285
– Convenția de la Geneva cu privire la tratamentul prizonierilor în caz de război.....	307
– Convenția de la Geneva cu privire la protecția persoanelor civile în timp de război.....	377
– Protocolul adițional I la convențiile de la Geneva din 1949, cu privire la protecția victimelor din conflictele armate internaționale	435
– Protocolul adițional II la convențiile de la Geneva din 1949, cu privire la protecția victimelor din conflictele armate fără caracter internațional.....	495
– Statutul Curții Penale Internaționale din 1998.....	504

CAPITOLUL I

CARACTERIZAREA DREPTULUI INTERNAȚIONAL UMANITAR ȘI A DOMENIULUI RELAȚIILOR INTERNAȚIONALE CĂRUIA I SE APLICĂ

Motto:

Atâta vreme cât vor fi oameni vor fi și războaie.
Albert Einstein

Secțiunea 1

Noțiunea de „drept internațional umanitar”

1.1. Noțiunea de „drept internațional umanitar”

Dreptul internațional umanitar este o ramură¹ a dreptului internațional public care se ocupă de un domeniu excepțional al relațiilor internaționale – cel al conflictelor armate.

Obiectul dreptului internațional umanitar îl formează, în mod paradoxal, reglementarea la nivel interstatal, a violenței sau, altfel spus, reglementarea modalității de utilizare a violenței în conflictele armate, precum și a asistenței acordate victimelor acestei violențe.

Deși există mai multe definiții ale dreptului internațional umanitar², toate surprind esența dreptului internațional umanitar ca drept izvorât din imperativele necesității militare confruntate cu nevoia de a proteja victimele conflictelor armate.

Conform definiției pe care o propunem, dreptul internațional umanitar³ reprezintă **ansamblul de reguli de drept convenționale și cutumiare**, aplicabil conflictelor armate⁴

¹ Caracterul de ramură de drept a dreptului internațional public este cel mai adesea afirmat în doctrină. Reținem însă că, între cele două seturi de reguli există diferențe esențiale, pe care le-am prezentat în capitolul II, vezi *Infra*.

² A se vedea, în acest sens, H.P. Gasser, *International humanitarian law and the protection of war victims*, la adresa: <http://www.icrc.org/eng/resources/documents/misc/57jm93.htm> sau definiția dată de către prof. univ. dr. Ionel Cloșcă, I. Cloșcă, I. Suceava, în *Tratat de drept internațional umanitar*, Ed. ARDU, București, 2000, p. 14.

³ Dreptul internațional umanitar mai este cunoscut și sub denumirea de drept al conflictelor armate sau de drept al războiului. Ultima expresie este una folosită mai ales pentru considerente de accesibilitate prin raport la cei care trebuie să aplice acest drept (militarii, de exemplu).

⁴ Expresia „conflicte armate” tinde să înlocuiască termenul de război, ca urmare a evoluției conceptuale a războiului de la un mijloc de politică externă până la interzicerea lui prin Tratatul internațional pentru renunțarea la război ca instrument de politică națională din 1928 (Pactul Briand Kellog) și, mai apoi, prin Carta Organizației Națiunilor Unite. Precizăm că, după cel de-al Doilea Război Mondial, majoritatea conflictelor armate pe plan mondial au avut un caracter intern, ceea ce a făcut ca folosirea, raportat la acest tip de conflicte, a expresiei „război”, specifică în principal relațiilor interstatale, conform convențiilor de la Haga, să devină relativ improprie.

interne și internaționale și care urmărește, din motive umanitare, limitarea efectelor negative ale acestor conflicte.

Regulile de drept internațional umanitar se referă la: desfășurarea operațiunilor militare, restricționarea sau interzicerea utilizării unor mijloace și metode de război, tratamentul victimelor de război și al populațiilor civile, toate reguli adoptate în vederea asigurării unei protecții sporite, mai ales a celor care nu iau sau nu mai iau parte la conflictul armat.

1.2. Distincția dintre *jus ad bellum* (dreptul la război) și *jus in bello* (dreptul în război)

Dreptul la război (*jus ad bellum*) a reprezentat, pentru multă vreme, o opțiune favorită și accesibilă de politică externă aplicabilă soluționării diferendelor dintre state.

Dreptul internațional public contemporan reglementează expres și limitativ situațiile în care recurgerea la război este considerată licită (situațiile licite sunt dreptul la autoapărare individual sau colectiv – art. 51 din Carta organizației Națiunilor Unite; restabilirea situației de respectare a păcii și securității internaționale prin măsuri care implică folosirea forței armate în condițiile capitolului VII din aceeași Cartă). Orice altă situație de recurgere la utilizarea forței armate **este considerată o încălcare a principiilor fundamentale de drept internațional și calificabilă de la început ca ilicită**.

De altfel, capitolul VII din Carta ONU cuprinde, la articolul 39, calificările de situații care atrag competența Consiliului de Securitate în adoptarea unei decizii de utilizare a forței armate ca măsură de restabilire a păcii și securității internaționale și care sunt: agresiunea, amenințarea la adresa păcii și încălcarea păcii. Oricare dintre cele trei categorii de situații pot reprezenta situații de conflict armat nelegale.

Independent de caracterul legal sau nelegal al unui război, prin raportarea la dispozițiile Cartei ONU, va exista întotdeauna **un drept în război** (*jus in bello*) care va reglementa conduita subiecților de drept participante la conflictele armate (fie ele interne sau internaționale) cu privire, în principal, la anumite categorii de persoane fizice și bunuri protejate.

Așadar, caracterul nelegal al recurgerii la conflict armat nu poate plasa desfășurarea acestuia în afara dreptului specific aplicabil – Dreptul Internațional Umanitar

1.3. Participanții la relațiile de drept internațional umanitar

În categoria participanților la relațiile de drept internațional umanitar nu intră numai forțele beligerante statale sau non-statale¹, ci și alți participanți, precum: forțele armate în cadrul unor operațiuni multinaționale sub comanda unor organizații regionale sau ale ONU, organizațiile umanitare, Comitetul Internațional de Cruce Roșie, Societățile Naționale de Cruce Roșie, reprezentanții acestora.

¹ Conflictele armate pot avea loc nu numai între state, dar și între state și mișcări de eliberare națională sau grupuri armate sau chiar conflicte armate între acestea din urmă, tuturor acestora fiindu-le aplicabile normele de drept internațional umanitar.

Secțiunea 2

Scurt istoric al regulilor de drept internațional umanitar

Încă din Antichitate, au existat reguli scrise referitoare la practicarea războiului, precum Codul lui Manu în India secolelor XII-XI î.e.n. sau tratatele chineze ale lui Sun Tzu intitulate *Arta războiului*.

Vechiul Testament cuprinde, de asemenea, reguli de purtare a războiului. Astfel, în *Deuteronomul*, capitolul 20, stă scris că Dumnezeu transmite prin vocea lui Moise comenzi cu privire la legile aplicabile în caz de război, prin care cere ca numai bărbații inamici „să fie loviți cu ascuțișul sabiei”, femeile și copiii urmând să fie cruțați.

În Evul Mediu, un rol deosebit în promovarea unor reguli de purtare a războaielor a revenit Bisericii, care a stabilit zile de armistițiu obligatorii, cum ar fi „Pacea lui Dumnezeu”.

Tot din perioada Evului Mediu datează primele angajări ale răspunderii juridice pentru încălcarea regulilor de purtare a războiului: în 1268, Corandin van Hohenstufen este judecat de un tribunal pentru crime de război, iar în 1474, la Breisach – Germania, cavalerul Peter von Hagenbach¹ este judecat și condamnat la moarte de un adevărat tribunal internațional, pentru violări ale „legilor lui Dumnezeu și ale omului”, deoarece a permis trupelor sale să violeze și săucidă persoane civile nevinovate, precum și să distrugă proprietățile acestora.

Secolul al XIX-lea aduce cu sine înlocuirea micilor armate profesioniste cu mașinile de război naționale create prin introducerea în Europa, începând cu secolul al XIX-lea, a serviciului militar obligatoriu, ca o consecință a Revoluției Franceze (schimbare de paradigmă militară de care Napoleon Bonaparte a fost inițial, în mod clar, avantajat).

Primul instrument internațional adoptat în materia dreptului internațional umanitar modern este considerat a fi **Declarația referitoare la dreptul războiului maritim din 16 aprilie 1856, Paris**, care a eliminat operațiunile de război duse de persoane particulare cu autorizația unui stat beligerant împotriva navelor comerciale ale adversarului (cursa).

Bătălia din iunie 1859, de la Solferino, dintre trupele franco-sarde și cele austriece², îl determină pe elvețianul Henri Dunant să scrie, în 1862 lucrarea *Un souvenir de Solferino*, care emoționează opinia publică din Elveția și din întreaga lume. Ca urmare, a fost creat la Geneva, în 1863, **Comitetul Internațional pentru Ajutorarea Răniților**, cunoscut sub numele de Comitetul celor Cinci care, ulterior, a devenit Comitetul Internațional de Cruce Roșie, organizație implicată apoi în promovarea dreptului internațional umanitar și mai ales în aplicarea acestuia.

În 1864, la inițiativa Comitetului celor Cinci, se convoacă prima conferință internațională a statelor care adoptă Convenția de la Geneva privind ameliorarea sortii militarilor răniți din forțele armate de campanie.

¹ Un tribunal format din 27 de judecători ai Sfântului Imperiu Roman a judecat și condamnat pe Peter von Hagenbach pentru violări ale „legilor lui Dumnezeu și ale omului”, pentru că a permis trupelor sale să violeze și săucidă persoane civile nevinovate, precum și să distrugă proprietățile acestora. Apărarea lui Peter von Hagenbach, constând în invocarea ordinului superiorului său pentru săvârșirea faptelor de care a fost acuzat, a fost respinsă, iar acuzatul a fost găsit vinovat și condamnat la moarte.

² A se vedea *Infra*, cap. II, p. 39.

Momentele marcante ulterioare în evoluția dreptului internațional umanitar modern sunt reprezentate de **Conferințele de la Haga din 1899 și 1907**.

Prima conferință de pace de la Haga a fost convocată la inițiativa Țarului Rusiei, Nicolae al II-lea, „pentru a căuta cele mai eficiente mijloace de a asigura toți oamenii de beneficiile unei păci reale și durabile și, peste toate, de limitarea dezvoltării armamentului existent” (Nota diplomatică din 30 decembrie 1898/11 ianuarie 1899).

La conferință au participat reprezentanții a peste 26 de guverne.

Deși conferința nu a condus la adoptarea unui acord privind limitarea înarmării, s-a soldat, totuși, cu adoptarea **Convenției de la Haga**, care cuprinde patru secțiuni și trei declarații.

Astfel, cele patru secțiuni sunt cunoscute sub numele de:

- Convenția I de la Haga, privind rezolvarea pe cale pașnică a diferendelor;
- Convenția II de la Haga, referitoare la dreptul și cutumele războiului aplicabile războaielor terestre;
- Convenția III de la Haga, privind adaptarea războiului maritim la principiile Convenției de la Geneva din 22 august 1864;
- Convenția IV de la Haga, privind interzicerea lansării de proiectile și explozive din baloane sau prin alte metode noi similare.

Cele trei declarații se referă la interzicerea lansării de proiectile și explozive din baloane sau prin alte metode noi, interzicerea lansării de proiectile și explozive din dirijabile sau prin alte metode noi similare, interzicerea utilizării de proiectile al căror obiectiv este difuzarea gazelor asfixiante sau dăunătoare, precum și la interzicerea utilizării gloanțelor care explodează sau se aplatizează la impactul cu corpul omenesc.

În 1907 are loc **cea de-a doua conferință de pace la Haga**, moment în care se adoptă **Convenția de la Haga** cuprinzând 13 secțiuni, ulterior fiind ratificate numai 12, cunoscute sub numele de:

- Convenția I de la Haga, privind rezolvarea pe cale pașnică a diferendelor internaționale;
- Convenția II de la Haga, privind limitarea utilizării forței pentru recuperarea debitelor contractuale;
- Convenția III de la Haga, privind deschiderea ostilităților;
- Convenția IV de la Haga, privind dreptul și cutumele războiului aplicabile războaielor terestre;
- Convenția V de la Haga, privind drepturile și obligațiile puterilor și persoanelor neutre în caz de război terestru;
- Convenția VI de la Haga, privind statutul navelor comerciale în caz de ostilități;
- Convenția VII de la Haga, privind conversia navelor comerciale în nave de război;
- Convenția VIII de la Haga, privind amplasarea minelor de contact submarine;
- Convenția IX de la Haga, privind bombardarea forțelor navale pe timp de război;
- Convenția X de la Haga, privind adaptarea războiului maritim la principiile convenției de la Geneva;
- Convenția XI de la Haga, privind restricțiile cu privire la exercitarea dreptului de captură în războiul maritim;